وسيلة الجام الى المخدوم

هر شرح صلواه

كالروه معمودا معسم

فضل اللّه بن روزبهان

وسيلهٔ الخادم الى المخدوم در شرح صلوات چهارده معصوم عليهم السلام قسمت مربوط به امام سجاد عليه السلام

نو پسنده:

فضل اللهبن روزبهان خنجي اصفهاني

ناشر چاپي:

انصاريان

ناشر ديجيتالي:

مركز تحقيقات رايانهاى قائميه اصفهان

فهرست

۵ - ۰	فهرستفهرست
۶	وسيلهٔ الخادم الى المخدوم در شرح صلوات چهارده معصوم عليهم السلام قسمت مربوط به امام سجاد عليه السلام
۶	مشخصات كتاب
۶	در صلوات بر امام زین العابدین علیه السلام
۸	پاورقی
۹	د، باره م کذ تحقیقات ، ابانهای قائمیه اصفهان

وسيلة الخادم الى المخدوم در شرح صلوات چهارده معصوم عليهم السلام قسمت مربوط به امام سجاد عليه السلام

مشخصات كتاب

سرشناسه: فضل الله بن روزبهان، ۸۶۰؟ - ۹۲۵؟ق

عنوان قراردادي : [وسيله الخادم الى المخدوم]

عنوان و نام پدید آور: وسیله الخادم الی المخدوم: در شرح صلوات چهارده معصوم (ع)/ فضل الله بن روزبهان خنجی اصفهانی؛ به کوشش رسول جعفریان

وضعیت ویراست: [ویرایش ۲۹]

مشخصات نشر: قم: موسسه انصاریان، ۱۳۷۵.

مشخصات ظاهری: ص ۳۱۵

شابك: بها: ۶۵۰۰ريال؛ بها: ۶۵۰۰ريال

وضعیت فهرست نویسی : فهرستنویسی قبلی

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس

عنوان دیگر : در شرح صلوات چهارده معصوم(ع)

موضوع: صلوات

شناسه افزوده : جعفریان، رسول، ۱۳۴۳ -، مصحح

رده بندی کنگره : BP۲۶۶/ف ۵۶و ۵ ۱۳۷۵

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۷

شماره کتابشناسی ملی: م۷۶-۸۷۷

در صلوات بر امام زین العابدین علیه السلام

اللهم و صل و سلم على الامام الرابع و درود و صلوات ده و سلام فرست بر امام چهارم. از این جا شروع است در صلوات بر امام زین العابدین و آن حضرت بعد از امام حسین علیه السلام امام شد، به اتفاق جمیع شیعه الا کیسانیه که ایشان بعد از امام حسین، امامت محمد بن الحنفیه را اثبات می کنند. و آثار امامت آن حضرت زیاده از آن است که کسی در آن شک کند. أبی الأئمه بادخ النهمه شامخ الهمه آن حضرت پدر امامان است، زیرا که هشت امام بعد از او همه از اولاد آن حضرتند، و آن حضرت بلند عزم و قصد است و بلند همت است، زیرا که اصلا التفات به خلافت صوری نفرمود و عزم همت خود را مخصوص و مقصور بر عبادت و امور آخرت ساخته. [۱] . روایت کردهاند که چون حضرت امام زین العابدین علیه السلام بعد از قتل امام حسین علیه السلام از شام با اهل بیت خود به مدینه فرمود به عبادت مشغول شد و چون آن حضرت به [صفحه ۱۷۸] مدینه فرمود، اهل مدینه را مصیبت امام حسین علیه السلام از او طلب دارند. (آن حضرت فرمود من بدین شغل بعد از پدر مشغول نمی گردم. شما بروید و دیگری را طلب کنید.) علیه السلام از او طلب دارند. (آن حضرت فرمود من بدین شغل بعد از پدر مشغول نمی گردم. شما بروید و دیگری را طلب کنید.) [۳] ایشان با عبدالله بن حنظله که بزرگ انصار بود بیعت کردند و حضرت امام زین العابدین از میان ایشان بیرون رفت. و یزید لعین عظیم به جنگ کاهل مدینه فرستاد و در موضعی که آن را حره گویند در بیرون مدینه، جنگ کردند و بسیاری از اولاد صحابه و عظیم به جنگ اهل مدینه فرستاد و در موضعی که آن را حره گویند در بیرون مدینه، جنگ کردند و بسیاری از اولاد صحابه و

تابعین در آن جنگ شـهید شدند و عبدالله بن حنظله نیز شهید شد و مسلم بن عقبه بعد از جنگ و غلبه به خدمت حضرت امام، شکر يزيـد – عليه اللعنه – بـاز گفت. آن حضـرت فرمود: من به عبـادت پروردگـار مشـغولـم و با دنيا مرا كارى نيست. مرا به حال خود باز گذارید و شما دانید و مهمات دنیا؛ و این از علو همت است که بدان اشارت فرموده شده: کاشف الغمهٔ دافع الملمهٔ المنافح عند الامور المهمهٔ آن حضرت كشف كنندهى امر پوشيده است كه آن امر بر مردم مهم [۴] باشد. و اين اشارت است به علم و كشف آن حضرت. چنانچه روایت کردهاند که علم واقعات در تابعین و حل مشکلات بدان حضرت منتهی شد. و آن حضرت دفع کنندهی بلیات و شداید است که (بر) مردمان فرود آید. و این اشارت است به عطا و کرم و بخشش و جود آن حضرت که در شداید دفع فقر و ضرر از مردمان می فرمود. چنانچه روایت کردهاند که در وقتی که آن حضرت وفات فرمود، هنگام غسل آن حضرت، بر اندام مبارکش اثر جراحتها و زخمها بود؛ همچو کسی که بارهای سنگین بسیار بر دوش کشیده باشد و در اندام او جراحت پیدا [صفحه ۱۷۹] شـده باشد. مردمان از آن حال تعجب کردند که آن حضـرت هرگز باری بر پشت نمیکشیده و سـر آن اصـلا بر کسـی ظاهر نشد؛ بعد از چند روز که از وفات آن حضرت بگذشت بسیار اهل خانههای مدینه از یتیمان و زنان بی شوهر بی قوت بماندند و ایشان گفتند قوت ما از آن بود که در شبها کسی می آمد و خروارهای طعام بر پشت گرفته در خانهی ما میانداخت و ما اصلا نمیدانستیم که او کیست؟ اکنون که او وفات فرمود، آن طعام از ما منقطع شد. بعد از آن بر مردم ظاهر شد که آن زخمها که بر اعضای آن حضرت بوده اثر آن بارها بوده که در شب پوشیده به خانههای یتیمان و فقیران و جماعتهایی که ایشان را روی طلب نبوده مىرسانيده و از مردمان پوشيده مىداشته تا بعد از وفات آن حضرت ظاهر شده. و آن حضرت دفع كننده و راننده است نزد كارها که مردمان را در غم اندازد؛ و این اشارت است بدان چه روایت کردهاند که هر کس را در مدینه که مشکلی روی مینموده آن حضرت در آن مساعدت مي نموده و دفع آن زحمت و بلا از آن كس مي كرد. الواقف في مواقف العبادة بالليل المدلهمة «آن حضرت ایستاده در موقفهای» [۵] عبادت الهی است در شبهای بسیار تاریک. [۶] . و این اشارت است به بسیاری عبادت آن حضرت، چنانچه روایت کردهاند که آن حضرت عابدترین اهل زمان خود بود و در شبانهروزی هزار رکعت نماز می گذارد. بعد از آن، صحیفه که در آنجا حکایت عبادت حضرت امیرالمؤمنین علیهالسلام ثبت کرده بودند، می طلبید و در آن نظر می کرد و آن صحیفه را میانداخت، همچو کسی که ملول باشد از تقصیر خود و میفرمود که أنی لی بعبادهٔ علی. [۷] یعنی من از کجا بیاورم «عبادتی همچو» [۸] عبادت علی و من چگونه عبادت را بدان حضرت رسانم. طاوس [۹] یمانی روایت کند که حضرت امام زین العابدین شبی به حجره ی کعبه در [صفحه ۱۸۰] آمد، پس نماز بسیار کرد [۱۰] و بعد از آن سجده کرد و روی بر خاک «نهاد و» [١١] بماليد و كف دستها به طرف آسمان برداشت. شنيدم كه آهسته مي گفت. عبيدك بفنائك، مسكينك بفنائك، فقيرك بفنائک، سائلک بفنائک. طاوس گفت: من دعا یاد گرفتم و هیچ شدت پیش نیامد مرا الا آن که این دعا را بخواندم و خدای تعالی مرا فرج كرامت فرمود. [١٢]. طارح الشوكة مع المفاخر الجمة آن حضرت اندازندهي شوكت دنيا و بزرگي است با وجود فخرها و شرفهای بسیار که آن حضرت را حاصل بوده. و این اشارت است بدان که آن حضرت با وجود آن مفاخر نسبی و مکارم حسبی که در ذات مبارك آن حضرت جمع شده بود، اصلا ميل ظهور و شوكت خلافت نمي فرمود. چنانچه روايت كردهانىد كه در مدت حیات آن حضرت هر چند مردم عراق آن حضرت را بر طلب ملک و خلافت ترغیب کردند اصلا میل نفرمود؛ ابن شهاب زهری روایت کند که، جمعی از مفسدان پیش عبدالملک مروان که در آن زمان پادشاه بود افساد کردند که مردم عراق میل به امام زین العابدین دارند؛ کتابات بدو نوشته اند و او نیز میل دارد که به طرف کوفه رود و در آنجا ظهور کند و این تهمت را خاطر نشان عبدالملک مروان کردند؛ عبدالملک جمعی را بفرستاد و آن حضرت را بند و غل کرده، «به طرف شام برد؛ چون موکلان، آن حضرت را بند و غل کردند و خیمه از مدینه بیرون زدند که» [۱۳] طرف شام روند، من رفتم تا آن حضرت را وداع کنم، در اندرون خیمه بود و موکلان در بیرون خیمه نشسته بودند از ایشان دستوری خواستم و در رفتم آن حضرت را بدیدم که دستهای مبارکش را

در غل کرده بودند و سرپای مبارکش در زنجیر کشیده؛ رقت بر من غالب شد بگریستم. فرمود: ای زهری! چرا می گریی؟ گفتم: ای پسر رسول خدا! من تو را چنین غل کرده نمی توانم دید که آن حضرت اشارت فرمود، فی الحال غل و بند بیفتاد. آن حضرت فرمود: ای زهری! این حال را مشاهده [صفحه ۱۸۱] کردی؟ من به اختیار، همراه ایشان میروم و شب سوم انتظار من بکش که باز می گردم. ایشان روانه شدند و شب سوم موکلان که همراه آن حضرت بودند برگشتند و پرسیدند که آن حضرت به مدینه آمد؛ از ایشان پرسیدم که قصهی او چون بود؟ گفتند: ما صباح برخواستیم دیدیم که غل و بند آنجا افتاده و آن حضرت نیست. بعد از آن من عازم شام شدم، چون پیش عبدالملک در رفتم احوال حضرت از من سؤال کرد. من حکایت باز گفتم. عبدالملک گفت: بلی او همـان روز نزد من آمـد. در وقتی که من تنها بودم در خانه نشسـته، من از او بترسـیدم. گفت: با من چکار داری؟ من گفتم: مرا با تو هیچ کاری نیست. تو چه حاجت داری؟ گفت: حاجت من آن است که دیگر مرا طلب نکنی و مزاحم نشوی. من گفتم: به سلامت باز گرد. زهری گفت: من گفتم: یا امیرالمؤمنین! علی بن الحسین به عبادت پروردگار خود مشغول است و اصلا میل خلافت و دنیا ندارد؛ عبدالملك گفت: خوشا «شغل» [14] امثال او. در اين فقره بدان اشارت بود. صاحب المناقب و المزايا الجمه آن حضرت صاحب منقبتها و مزیتهاست که آن موجب راحت مسلمانان است؛ و مومنان بدان مناقب و مزایا راحت می یابند و شاد کام مي گردنـد. زيرا كه هر كس كه ذكر مناقب سيد و پيشواي خود بشنود، شادگام گردد و آسايش يابـد. أبي الحسن على الاصـغر بن الحسين زين العباد «و سيد العباد» [10] ذي الثفنات السجاد. كنيت آن حضرت ابوالحسن است. همچو كنيت حضرت اميرالمؤمنين صلوات الله علیهما. آن حضرت را علیاصغر می گفتهاند، زیرا که حضرت امام حسین را پسری دیگر بوده، از آن حضرت بزرگتر. او را علی اکبر نام بوده، و در روز کربلا شهید شده و آن حضرت را اولاد بوده بزرگتر از همهی اولاد امام محمدباقر است. و پسر دیگر داشته، اسم او زید بن علی که امام زیدیه است و مادر آن حضرت شهربانیه [۱۶] بنت [صفحه ۱۸۲] یزدجرد کسری است. و از جملهی القاب آن حضرت زین العباد است. زیرا که از بسیاری عبادت، آرایش عابدان بود؛ و سید العباد هم لقب آن حضرت است و آن حضرت را هم ذى الثفنات مى گفته اند، و يعنى خداوند پينه ها و ثفنه پينه اى است كه بر زانوى شتر مى باشد؛ گويند پيشانى مبارک آن حضرت سجاد است از بسیاری سجده که آن حضرت می فرمود. و معنی سجاد بسیار سجده کننده است. صاحب العز المنيع و المجد الرفيع، المقبور مع عمه الحسن في البقيع آن حضرت صاحب عزت و مناعت [١٧] است و خداوند [١٨] بزرگ بلند است و دفن کرده شده آن حضرت به اعم خود امیرالمؤمنین حسن علیهالسلام در بقیع. و وفات آن حضرت در مدینه بود. و بعضی گویند «آن حضرت را زهر دادند فاما در اخبار صحاح این ثابت نشده؛ ولادت» [۱۹] آن حضرت در مدینه بوده روز جمعه؛ و بعضی گویند پنجشنبه نصف ماه جمادی الآخر؛ و وفات آن حضرت روز شنبه دوازدهم ماه محرم سنهی خمس و تسعین بود از هجرت؛ و سن مبارك آن حضرت از شصت متجاوز بود؛ و قبر مقدس آن حضرت در مرقد امیرالمؤمنین حسن علیهالسلام است و هر دو در يك قبر مدفون شدهانـد و قبر حضرت امام محمـدباقر عليهالسـلام امام جعفرصادق عليهالسـلام با ايشان همه يك قبر است و خواجه محمد پارسا بخاری در کتاب فصل الخطاب [۲۰] از بعضی اکابر روایت کرده که ایشان فرمودهاند: چه قطعه زمینی که خدای تعالی او را مشرف ساخته به وجود چنین ابـدان طیبه و اجسـام طـاهره که مورد فیض الهی و محل نزول رحمت نامتناهی است. اللهم صـل على سيدنا محمد سيما الامام السجاد زين العباد و سلم تسليما

پاورقی

[۱] این سخن مؤلف برخاسته از نگرش صوفی منشانهی وی است که خود تا حدودی اهل آن بوده است. در مورد امام سجاد و روش و منش سیاسی آن حضرت که باعث ثبات شیعه در برههی حساسی شده در کتاب «حیات امامان شیعه ج ۱ «به تفصیل سخن گفته ایم.

[۲] تنها در «غ» آمده.

[٣] داخل گیومه در «غ» نیامده. واقعیت آن است که نهضت حره ربطی به امام حسین و خونخواهی آن حضرت نداشت و تا آن جا که اطلاع داریم چنین درخواستی نیز از امام سجاد علیهالسلام نشده است؛ آنچه مسلم است این که حرکت مزبور بیش از هر چیز مربوط به عبدالله بن زبیر بوده است.

- [۴] شاید مبهم. در «غ»، منهم.
 - [۵] تنها در «غ» آمده.
- [۶] به نظر می رسد که سقطی در آغاز این جمله که ترجمه کلام عربی بالاست روی داده باشد.
- [۷] عبارت مزبور در كشف الغمه ج ۲ ص ۸۵ چنين است: من يقوى على عبادهٔ على بن ابيطالب؟.
 - [۸] در «غ» نیامده.
 - [٩] كشف الغمه ج ٢ صص ٨١ ٨٠. [
 - [۱۰] در «غ»: بگذارد.
 - [۱۱] در «غ» نیامده.
 - [۱۲] كشف الغمه ج ٢ صص ٨١ ٨٠.
 - [۱۳] تنها در «غ» آمده.
 - [۱۴] تنها در «غ» آمده.
 - [۱۵] در «غ» نیام*د*ه.

[18] در «غ»: شهر بانویه. روشن است که در برخی از نظرات مؤلف دربارهی فرزندان امام حسین علیهالسلام و همچنین نام مادر امام سجاد علیهالسلام اختلافاتی در میان مورخان وجود دارد.

- [۱۷] در «غ»: ذو مناعت.
- [۱۸] «خداوند» در این جا و عبارت دو سطر قبل به معنای: صاحب.
 - [۱۹] تنها در «غ» آم*د*ه.

[۲۰] فصل الخطاب لوصول الاحباب از مولی محمد بن محمد بن محمود حافظی بخاری (م ۸۲۲) معروف به پارسا است. نک: ذریعه ج ۱۶ ص ۲۳۲ ش ۹۱۳. در این کتاب بخشی به شرح حال امامان معصوم علیهمالسلام پرداخته شده که در میراث اسلامی ایران دفتر چهارم چاپ شده است.

درباره مركز تحقيقات رايانهاي قائميه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ في سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آيه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّ بلام): خدا رحم نماید بندهای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در

دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مركز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگ

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب ســـــــايت: www.ghaemiyeh.com ايميــــــــل: Info@ghaemiyeh.com فروشـــــگاه اينترنــــتى: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵–۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۹۱۳۲۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابـل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عـده ای خیر انـدیش اداره و تامین گردیـده و لی

جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۹۷۳۳و شماره حساب شبا: -۹۶۱-۰۰۰-۱۸۰-۱۸۰-۱۸۹۰و شماره حساب شبا: -۱۲۹-۰۰۰۰-۱۸۰-۱۸۰-۱۸۹۰ شماره حساب شبا ترکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او میفرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوار ترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمتها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی از اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می دارد و با حجّتهای خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال میفرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

